Euroopa Liidu
Teataja

ET
L-seeria

2024/857

24.4.2024

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2024/857,

1. detsember 2023,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks standardmeetod ja lihtsustatud standardmeetod, et hinnata riske, mis tulenevad intressimäärade võimalikest muutustest, mis mõjutavad nii omavahendite majanduslikku väärtust kui ka finantsinstitutsiooni kauplemisportfellivälise tegevuse netointressitulu

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiivi 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ, ([1]) eriti selle artikli 84 lõike 5 kolmandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

(1) Selleks et edendada tavade ühtlustamist, kui kehtestatakse standardmeetod kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski usaldusväärsete hinnangute arvutamiseks, on vaja riskide hindamiseks anda finantsinstitutsioonide käsutusse peamised tehnilised elemendid, sealhulgas kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad rahavoogude ajarühmadesse jaotamist, automaatsete optsioonide arvutamist, õiglases väärtuses hinnatavate instrumentide arvutamist, ning eeskirjad rahavoogude diskonteerimise ja prognoosimise kohta.

(2) Selleks et tagada järjepidevus ja vastavus asjaomastele rahvusvahelistele standarditele, peaksid standardmeetodi määratlused, elemendid ja etapid põhinema sellel, mis on sätestatud Euroopa Pangandusjärelevalve suunistes kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski juhtimise kohta ([2]) ning Baseli pangajärelevalve komitee 2016. aasta aprilli standardmeetodis ([3]).

(3) Selleks et tagada kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski kindlaksmääramise, hindamise, juhtimise ja maandamise ühtlustamine, on asjakohane kehtestada võimaluse korral standardsed eeldused, eelkõige seoses automaatsete optsioonidega. Selliste eelduste kehtestamisel tuleb arvesse võtta, et kutselised vastaspooled üldiselt realiseerivad optsioonid oma kasuks. Võib esineda olukordi, kus ettekirjutavaid eeldusi ei saa teha, sest sellised eeldused võivad viia ebatäpsete riskihinnanguteni, näiteks jaekliendi reageerimise korral intressimäärašokkidele teatavate instrumentide kontekstis. Selliste olukordade jaoks on vaja võimalikult suures ulatuses sätestada hinnangute andmise etapid, määratlused ja piirangud, mida finantsinstitutsioonid peaksid arvesse võtma.

(4) Selleks et finantsinstitutsioonidel oleks lihtsam standardmeetodit rakendada ning võttes arvesse asjaolu, et nii omavahendite majanduslik väärtus kui ka netointressitulu hinnangud peaksid põhinema rahavoogude ümberhindamisel, peaksid nendele kahele parameetrile hinnangute andmise meetodid põhinema samadel ajarühmadesse jaotamise reeglitel. Selleks et arvutada õigesti ümberhinnatavate rahavoogude reinvesteerimise või refinantseerimisega seotud prognoositava riskivaba intressimäära mõju, tuleb netointressitulu parameetri puhul rahavoogusid siiski täiendavalt jaotada viitetähtaja ajarühmadesse.

(5) Lisaks, võttes arvesse, et omavahendite majandusliku väärtuse ja netointressitulu arvutamisel arvesse võetavatel instrumentidel on erinevad tunnused, sealhulgas fikseeritud või ujuvad intressimäärad ja varjatud käitumispõhised eeldused, ning et tagada selle arvutuse järjekindel rakendamine, on vaja neid tunnuseid arvesse võtta, kui iga instrumendiliigi jaoks kehtestatakse spetsiaalsed jaotamise eeskirjad.

([1]) ELT L 176, 27.6.2013, lk 338.
([2]) EBA/GL/2018/02, 19. juuli 2018.
([3]) Baseli pangajärelevalve komitee, „Interest rate risk in the banking book“, aprill 2016.

(6) Selleks et leida õige tasakaal ühelt poolt arvutustulemuste võrreldavuse ja teiselt poolt pikaajalise perspektiivi ja tegevuse keerukuse tõttu vajaliku paindlikkuse tagamise vahel, tuleks netointressitulu arvutamisel arvesse võtta kommertsmarginaale ja hinnavahe komponente. Omavahendite majandusliku väärtuse arvutamiseks peaksid finantsinstitutsioonid siiski lähtuma kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski sisejuhtimis- ja mõõtmismeetodist.

(7) Riskitundlikkuse suurendamiseks ja et võtta arvesse finantsinstitutsioonide eriomaseid tingimusi seoses käitumisest tingitud rahavoogudega, peaksid tähtajata hoiuste, ennetähtaegse tagasimaksmise riskiga laenude ja ennetähtaegse tagasivõtmise riskiga tähtajaliste hoiuste rahavoogude ajarühmadesse jaotamise aluseks olevad eeldused põhinema peamiselt finantsinstitutsioonide hinnangutel viisil, mida kohaldatakse ajas järjepidevalt. Metoodika standardsuse rõhutamiseks tuleks veelgi suurendada nende käitumuslike voogude konservatiivset käsitlemist, korrutades need kindlaksmääratud skalaaridega sõltuvalt sellest, millist šokistsenaariumi kohaldatakse. Lisaks tuleks tähtajata hoiuste puhul konservatiivsuse tagamiseks kehtestada põhikomponendi osakaalule ja keskmisele lõpptähtajale standardsed ülempiirid sõltuvalt vastaspoole kategooriast.

(8) Rahavoogude ajarühmadesse jaotamisel proportsionaalsuse tagamiseks tuleks juhul, kui teatavate riskipositsioonide olulisus jääb allapoole eelnevalt kindlaks määratud künniseid, vabastada finantsinstitutsioonid teatavate hinnangute andmisest seoses tähtajata hoiuste, ennetähtaegse tagasimaksmise riskiga laenude, ennetähtaegse tagasivõtmise riskiga tähtajaliste hoiuste, viivisnõuete, fikseeritud intressimääraga jaeliinide ja alusriskiga.

(9) Standardmeetodi rakendamise hõlbustamiseks peaksid finantsinstitutsioonid määrama iga ümberhindamise ajarühma või ümberhindamise ja viitetähtaja ajarühma kombinatsiooni asjakohase määra, selle asemel et määrata see määr iga ümberhinnatava rahavoo puhul.

(10) Selleks et netointressitulu arvutamisel määrata kindlaks kommertsmarginaalid uue tegevuse prognoosimiseks ja ajakohaste hinnangute koostamiseks, peaksid finantsinstitutsioonid kasutama värskeid vaatlusandmeid asjaomaste tooteliikide, vastaspoole kategooriate ja geograafiliste asukohtade kaupa. Seepärast peaksid need vaatlusandmed üldjuhul põhinema viimasel aastal toimunud tehingutel või kättesaadavate turunoteeringutega instrumendi jälgitavatel turuhindadel.

(11) Netointressitulu käsitleva standardmeetodi tulemused annavad suurima teabeväärtuse, kui netointressitulu arvutamise ajahorisondiks on määratud üks aasta. Netointressitulu intressitundlikkuse arvutamine pikema aja jooksul võib aga sageli anda kasulikku lisateavet finantsinstitutsioonidele, kelle tähtajad on märkimisväärselt koondunud ühe aasta lähedale või on pärast seda. Seda arvesse võttes ja omavahendite majandusliku väärtuse näitaja täiendamiseks peaks netointressitulu arvutamise üheaastane ajahorisont olema miinimum.

(12) Alusrisk võib oluliselt mõjutada netointressitulu. Seda arvesse võttes ja tuginedes Euroopa Pangandusjärelevalve kehtestatud kehtivale praktikale, on vaja ette näha metoodika, mille alusel finantsinstitutsioonid hindavad alusriski mõju.

(13) Lihtsustatud standardmeetodi kehtestamisel on vaja tagada nii proportsionaalsus kui ka konservatiivsus. Selleks tuleks kõnealuse lihtsustatud standardmeetodiga kehtestada teatavad elemendid, sealhulgas teatavad lihtsustused, millega luuakse raamistik, mis sobib väikestele ja mittekeerukatele finantsinstitutsioonidele nende väiksema riskihindamissuutlikkuse seisukohast, ning konservatiivsed meetmed, mis tagavad lähenemisviisi usaldusväärsuse. Sellised lihtsustused ja konservatiivsed meetmed peaksid hõlmama tähtajata hoiuste rahavoogude normatiivset, lineaarset jaotamist, sealhulgas stsenaariumist sõltuvate skalaaride kohaldamist põhikomponendi suhtes, ning automaatse valikulisuse lihtsustatud arvutamist väljamaksete alusel. Samal lihtsustamise ja konservatiivsuse eesmärgil peaks netointressitulu näitaja tuginema intressimäärade arvutamisele, mis põhineb iga tooteliigi keskmisel viitetähtajal, iga tooteliigi keskmisel kommertsmarginaalil ja intressimääral kuni instrumentide ümberhindamise kuupäevani, mis on arvutatud keskmiste intressimäärade hinnangute alusel.

(14) Käesolev määrus põhineb Euroopa Pangandusjärelevalve poolt komisjonile esitatud regulatiivsete tehniliste standardite eelnõul.

(15) Euroopa Pangandusjärelevalve on korraldanud avaliku konsultatsiooni käesoleva määruse aluseks olevate regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu kohta, analüüsinud võimalikke seonduvaid kulusid ja kasu ning küsinud nõu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1093/2010 ([4]) artikli 37 kohaselt loodud pangandussektori sidusrühmade kogult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1) „tinglik ümberhinnatav rahavoog“ – mis tahes järgmine:

   a) põhisumma suurus selle ümberhindamise ajal, kusjuures ümberhindamine loetakse toimunuks ühel järgmistest kuupäevadest, olenevalt sellest, kumb on varasem:

      i) kuupäev, mil finantsinstitutsioonil või tema vastaspoolel on õigus intressimäära ühepoolselt muuta;

      ii) kuupäev, mil ujuva intressimääraga instrumendi intressimäär muutub automaatselt vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1011 ([5]) artikli 3 lõike 1 punktis 22 määratletud intressimäära võrdlusaluse muutusele;

   b) punktis a osutatud ümberhindamise puudumisel põhisumma suurus põhisumma või selle osa tagasimaksmise ajal;

   c) intressimakse sellelt põhisumma osalt, mida ei ole veel tagasi makstud või ümber hinnatud;

2) „ümberhindamise kuupäev“ – kuupäev, mil tekib tinglik ümberhinnatav rahavoog;

3) „riskivaba intressimäär“ – konkreetse valuuta puhul intressimäär, mis vastab lõpptähtajale tulukõveral, mis ei hõlma instrumendi- või üksusepõhiseid krediidiriski marginaale ega likviidsusmarginaale;

4) „fikseeritud intressimääraga instrument“ – instrument, mis genereerib fikseeritud intressimäära alusel eelnevalt kindlaks määratud intressimaksete rahavoogusid kuni lepingulise lõpptähtajani;

5) „ujuva intressimääraga instrument“ – instrument, mille intressimäära korrigeeritakse eelnevalt kindlaks määratud kuupäevadel kas määruse (EL) 2016/1011 artikli 3 lõike 1 punktis 22 määratletud intressimäära võrdlusaluse või finantsinstitutsiooni siseselt hallatava indeksi muutuse tõttu;

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1093/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Pangandusjärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/78/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 12).

([5]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1011, mis käsitleb indekseid, mida kasutatakse võrdlusalustena finantsinstrumentide ja -lepingute puhul või investeerimisfondide tootluse mõõtmiseks, ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2014/17/EL ning määrust (EL) nr 596/2014 (ELT L 171, 29.6.2016, lk 1).

6) „automaatne intressimääraoptsioon“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([6]) artikli 325e lõike 2 teises lõigus osutatud otsene või kaudne optsioon, sealhulgas optsioon, mille kohaselt finantsinstitutsioon teeb oma vastaspoolele tõenäoliselt väljamakse, olenemata lepingulisest kohustusest, mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

   a) optsiooni väljamakse on intressimäära suhtes tundlik;

   b) optsiooni kasutamine on tingitud üksnes optsiooni omaniku rahalistest stiimulitest;

7) „käitumuslik automaatne intressimääraoptsioon“ – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 325e lõike 2 teises lõigus osutatud optsioon, sealhulgas optsioon, mille kohaselt finantsinstitutsioon teeb oma vastaspoolele tõenäoliselt väljamakse, olenemata lepingulisest kohustusest, ja see vastab kõigile järgmistele tingimustele:

   a) optsiooni väljamaksed on intressimäära suhtes tundlikud;

   b) optsiooni kasutamine ei ole tingitud üksnes vastaspoole rahalisest stiimulist, vaid sõltub vastaspoole käitumisest;

8) „tähtajata hoius“ – lõpptähtajata kohustus, mille puhul hoiustajal on õigus hoius igal ajahetkel välja võtta;

9) „jaehoius“ – määruse (EL) nr 575/2013 artikli 411 punktis 2 määratletud jaehoius;

10) „arveldusjaehoius“ – üks järgmistest:

   a) tähtajata jaehoius arvelduskontol, mis on konto, millel krediteeritakse ja debiteeritakse korrapäraselt palka, tulu või kulu (edaspidi „tehingud“);

   b) tähtajata jaehoius, mis ei kanna intressi, seda isegi kõrge intressimääraga keskkonnas;

11) „mittearveldusjaehoius“ – tähtajata jaehoius, mida ei hoita arvelduskontol või mis kannab intressi;

12) „hulgihoius“ – hoius, mis ei ole jaehoius;

13) „stabiilne tähtajata hoius“ – selline tähtajata hoiuse osa, mis jääb tõenäoliselt välja võtmata intressimäärade alusel, mis kehtivad standardmeetodi kohaldamise ajal tinglike ümberhinnatavate rahavoogude ajarühmadesse jaotamise suhtes;

14) „edasikanduv intressimäär“ – turuintressimäära muutuse protsent, mille finantsinstitutsioon määrab hoiusele, et säilitada sama stabiilsete hoiuste tase intressimäärade alusel, mis kehtivad standardmeetodi kohaldamise ajal tinglike ümberhinnatavate rahavoogude ajarühmadesse jaotamise suhtes;

15) „põhikomponent“ – stabiilse tähtajata hoiuse osa, mida tõenäoliselt ei hinnata ümber isegi intressikeskkonnas toimuvate oluliste muutuste korral;

16) „mittepõhikomponent“ – tähtajata hoiuse osa, mis ei ole selle põhikomponent;

17) „geograafiline asukoht“ – nende võlgnike või hoiustajate asukohariik, kes on juriidilised isikud, või nende võlgnike või hoiustajate elukohariik, kes on füüsilised isikud;

18) „viitetähtaeg“ – ajavahemik, millega seoses instrument ümber hinnatakse.

([6]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediidiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1).

Artikkel 2

Hindamisega hõlmatud kauplemisportfellivälised positsioonid

1. Direktiivi 2013/36/EL artikli 84 lõikes 1 osutatud standardmeetodi ja lihtsustatud standardmeetodi rakendamisel hindavad finantsinstitutsioonid iga valuuta puhul, milles finantsinstitutsioonil on artiklis 3 osutatud oluline positsioon, kõiki kauplemisportfelliväliseid positsioone. Need kauplemisportfellivälised positsioonid hõlmavad järgmist:

a) kauplemisportfellivälised positsioonid finantsvarades;

b) kauplemisportfellivälised positsioonid kohustustes;

c) kauplemisportfellivälised positsioonid bilansivälistes kirjetes.

2. Lõikes 1 osutatud kauplemisportfellivälised positsioonid hõlmavad kõike järgmist:

a) intressimäära tuletisinstrumendid;

b) muud kui intressimäära tuletisinstrumendid, mille rahavood määratakse kindlaks tervikuna või osaliselt seotuna intressimääraga;

c) pensionikohustused ja pensionisüsteemi varad, välja arvatud juhul, kui nende intressirisk kajastub mõnes teises riskinäitajas;

d) intressimäära suhtes tundlikud varad, välja arvatud punktides a, b ja c osutatud varad, ja mida ei arvata maha esimese taseme põhiomavahenditest;

e) intressimäära suhtes tundlikud kohustused, välja arvatud punktides a, b ja c osutatud kohustused, mis ei ole määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 28 osutatud esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvad instrumendid ega muud tähtajatud instrumendid ilma tagasiostukuupäevadeta;

f) intressimäära suhtes tundlikud bilansivälised kirjed, v.a punktides a, b ja c osutatud kirjed;

g) väikesed kauplemisportfelli positsioonid, nagu on osutatud määruse (EL) nr 575/2013 artiklis 94, välja arvatud juhul, kui nende intressirisk kajastub mõnes muus riskinäitajas.

Punkti e kohaldamisel hõlmavad intressimäära suhtes tundlikud kohustused intressi mittekandvaid hoiuseid.

Artikkel 3

Kauplemisportfelliväliste positsioonide olulisus

Finantsinstitutsioonid käsitavad kauplemisportfellivälist positsiooni olulisena ühel järgmistest juhtudest:

a) valuutas nomineeritud varade või kohustuste arvestuslik väärtus moodustab vähemalt 5 % kauplemisportfelliväliste finantsvarade või -kohustuste kogusummast;

b) valuutas nomineeritud varade või kohustuste arvestuslik väärtus on alla 5 % kauplemisportfelliväliste finantsvarade või -kohustuste kogusummast, kui arvutuses arvesse võetud finantsvarade või -kohustuste summa moodustab alla 90 % kauplemisportfellivälisest finantsvarast, välja arvatud materiaalne vara, või kohustustest.

Artikkel 4

Stsenaariumide liigitus

Selleks et teha kindlaks, hinnata, juhtida ja maandada riske, mis tulenevad nii omavahendite majanduslikku väärtust kui ka finantsinstitutsiooni kauplemisportfellivälise tegevuse netointressitulu mõjutavatest intressimäärade võimalikest muutustest, liigitavad finantsinstitutsioonid stsenaariumid, sealhulgas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2024/856 ([7]) artiklis 1 osutatud järelevalvealased šokistsenaariumid, ühte järgmistest kategooriatest, lähtudes intressimäära liikumisest:

a) paralleelsed šokid, mis on üks järgmistest:

   i) šokk, mis tuleneb intressimäärade tõusust paralleelselt kõigi lõpptähtaegade lõikes;

   ii) šokk, mis tuleneb intressimäärade langusest paralleelselt kõigi lõpptähtaegade lõikes;

b) šokid, mis hõlmavad intressimäära eri suunas muutust intressikõveral, mis on üks järgmistest:

   i) pikkade tähtaegade puhul intressimäära langus ja lühikeste tähtaegade puhul intressimäära tõus, mis toob kaasa intressikõvera tasanemise;

   ii) pikkade tähtaegade puhul intressimäära tõus ja lühikeste tähtaegade puhul intressimäära langus, mis toob kaasa intressikõvera muutumise järsemaks;

c) mitteparalleelsed šokid, mis on üks järgmistest:

   i) kõrgemate intressimäärade šokk, mis on suurem lühikeste tähtaegade puhul;

   ii) langenud intressimäärade šokk, mis on suurem lühikeste tähtaegade puhul;

II PEATÜKK

STANDARDMEETOD FINANTSINSTITUTSIOONI KAUPLEMISPORTFELLIVÄLISE TEGEVUSE OMAVAHENDITE MAJANDUSLIKU VÄÄRTUSEGA SEOTUD RISKIDE HINDAMISEKS

Artikkel 5

Tinglike ümberhinnatavate rahavoogude jaotamise üldnõuded

1. Standardmeetodi kasutamisel nende kauplemisportfelliväliste positsioonide omavahendite majanduslikku väärtust mõjutavate intressimäärade võimalikest muutustest tulenevate riskide hindamiseks jaotavad finantsinstitutsioonid kauplemisportfelliväliste positsioonide tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse järgmiselt:

a) fikseeritud intressimääraga instrumentide puhul vastavalt artiklile 6;

b) ujuva intressimääraga instrumentide puhul vastavalt artiklile 7;

c) tähtajata hoiuste puhul vastavalt artiklile 8;

d) fikseeritud intressimääraga laenud, mille puhul on ennetähtaegse tagasimaksmise risk, vastavalt artiklile 9;

e) fikseeritud intressimääraga tähtajalised hoiused, mille puhul on ennetähtaegse tagasivõtmise risk, vastavalt artiklile 10;

f) valikulisuseta tuletisinstrumendid vastavalt artiklile 11;

([7]) Komisjoni 1. detsembri 2023. aasta delegeeritud määrus (EL) 2024/856, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millega määratakse kindlaks järelevalvealased šokistsenaariumid, ühised modelleerimise ja parameetrite eeldused ning see, millal on tegemist märkimisväärse vähenemisega (ELT L, 2024/856, 24.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/856/oj).

g) muude kui punktides a–f osutatud instrumentide puhul vastavalt artiklile 12.

2. Finantsinstitutsioonid käsitavad intressimaksete kommertsmarginaale ja teisi hinnavahe komponente seoses nende tinglikest ümberhinnatavatest rahavoogudest välja või neisse sisse arvestamisega kooskõlas kauplemisportfellivälisest tegevusest tuleneva intressiriski sisejuhtimis- ja mõõtmismeetodiga.

Finantsinstitutsioonid, kes jätavad tinglikest ümberhinnatavatest rahavoogudest välja kommertsmarginaalid ja muud hinnavahe komponendid, teevad kõike järgmist:

a) kasutavad läbipaistvat meetodit, et teha kindlaks riskivaba intressimäär iga instrumendi algatamisel, ning kohaldavad seda järjepidevalt kõigis äriüksustes;

b) tagavad, et kommertsmarginaalide ja muude hinnavahe komponentide väljajätmine tinglikest ümberhinnatavatest rahavoogudest on kooskõlas sellega, kuidas finantsinstitutsioon kauplemisportfellivälisest tegevusest tulenevat intressiriski juhib ja maandab;

c) teatab pädevale asutusele kommertsmarginaalide ja muude hinnavahe komponentide väljajätmisest.

3. Kauplemisportfelliväliste positsioonide tinglike ümberhinnatavate rahavoogude jaotamisel, nagu on osutatud lõikes 1, teevad finantsinstitutsioonid järgmist:

a) ei võta arvesse automaatse intressimääraoptsiooni varjatud valikulisuse mõju tinglikele ümberhinnatavatele rahavoogudele;

b) võtavad arvesse käitumusliku automaatse intressimääraoptsiooni varjatud valikulisuse mõju tinglikele ümberhinnatavatele rahavoogudele.

Artikkel 6

Fikseeritud intressimääraga instrumendid

1. Finantsinstitutsioonid jaotavad fikseeritud intressimääraga instrumentides olevate kauplemisportfelliväliste positsioonide intressimaksetest tulenevad tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse ümberhindamise kuupäevaks, võttes seejuures arvesse kõiki artikli 5 lõike 2 teises lõigus osutatud väljajätmisi.

2. Finantsinstitutsioonid jaotavad fikseeritud intressimääraga instrumentides olevate kauplemisportfelliväliste positsioonide põhisumma vahe- ja lõppmaksetest tulenevad rahavood lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse ümberhindamise kuupäevaks.

Artikkel 7

Ujuva intressimääraga instrumendid

Finantsinstitutsioonid jaotavad ujuva intressimääraga instrumentides olevatest kauplemisportfellivälistest positsioonidest tulenevad tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse ümberhindamise kuupäevaks järgmiselt:

a) rahavood, mis tulenevad muudest intressimaksetest kui hinnavahe komponendi maksed kuni järgmise ümberhindamise kuupäevani vastavalt lepingulisele kokkuleppele;

b) ülejäänud põhisumma vastavalt lepingulisele kokkuleppele;

c) hinnavahe komponendid kuni lõpliku lepingulise lõpptähtajani, olenemata amortiseerimata põhisumma mis tahes ümberhindamisest, välja arvatud juhul, kui need hinnavahe komponendid on artikli 5 lõike 2 teise lõigu kohaselt välja jäetud.

Artikkel 8

Tähtajata hoiused

1. Finantsinstitutsioonid liigitavad tähtajata hoiused olenevalt vastaspoole liigist järgmiselt:

a) tähtajata jaehoiused, mis on omakorda jagatud järgmistesse kategooriatesse:

i) arveldusjaehoiused;

ii) mittearveldusjaehoiused;

b) tähtajata hulgihoiused, mis on omakorda jagatud järgmistesse kategooriatesse:

i) finantssektorisse kuuluvate klientide hulgihoiused;

ii) finantssektorisse mittekuuluvate klientide hulgihoiused.

2. Finantsinstitutsioonid eristavad järgmist:

a) lõike 1 punkti a alapunktides i ja ii ning punkti b alapunktis ii osutatud hoiuste stabiilset ja mittestabiilset osa, kasutades hoiuste mahu täheldatud muutusi, mis tulenevad riskivaba intressimäära üles- või allapoole liikumisest vähemalt eelneva kümne aasta jooksul;

b) lõikes 1 osutatud tähtajata hoiuste stabiilse osa põhi- ja mittepõhikomponenti.

Punktis b osutatud tähtajata hoiuste stabiilse osa mittepõhikomponendi summa kindlaksmääramiseks korrutavad finantsinstitutsioonid kõigi stabiilsete tähtajata hoiuste summa edasikanduva intressimääraga.

3. Lõike 2 teises lõigus osutatud edasikanduva intressimäära hindamisel kaaluvad finantsinstitutsioonid järgmisi elemente, võttes arvesse ka sarnaste tunnustega kauplemisportfelliväliseid positsioone:

a) intressimäärade hetketase;

b) finantsinstitutsiooni pakutava intressimäära ja turuintressimäära vahe;

c) konkurents teiste ettevõtetega;

d) finantsinstitutsiooni geograafiline asukoht;

e) finantsinstitutsiooni kliendibaasi demograafilised ja muud olulised tunnused;

f) tähtajata hoiuste stabiilse osa põhikomponendi ebatõenäoline ümberhindamine, isegi intressikeskkonnas toimuvate oluliste muutuste korral.

4. Šokistsenaariumides, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis i, punkti b alapunktis i ja punkti c alapunktis i osutatud lühiajaliste intressimäärade tõusu, korrutavad finantsinstitutsioonid 0,8-ga tähtajata hoiuste stabiilse osa põhikomponendi, mis on arvutatud kooskõlas lõigetega 2 ja 3, ning suurendavad vastavalt mittepõhikomponenti.

5. Šokistsenaariumides, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis ii, punkti b alapunktis ii ja punkti c alapunktis ii osutatud lühiajaliste intressimäärade languse, korrutavad finantsinstitutsioonid 1,2-ga tähtajata hoiuste stabiilse osa põhikomponendi, mis on arvutatud kooskõlas lõigetega 2 ja 3, ning vähendavad vastavalt mittepõhikomponenti.

6. Lõigete 2–5 kohaldamisel kohaldavad finantsinstitutsioonid lõigete 2 ja 3 kohaselt arvutatud tähtajata hoiuste stabiilse osa põhikomponendi osakaalu suhtes järgmisi ülempiire:

a) 90 % lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud arveldusjaehoiuste puhul;

b) 70 % lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud mittearveldusjaehoiuste puhul;

c) 50 % lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud finantssektorisse mittekuuluvate klientide hulgihoiuste puhul.

7. Finantsinstitutsioonid käsitlevad lõike 1 punkti b alapunktis i osutatud finantssektorisse kuuluvate klientide kõiki hulgihoiuseid ilma põhikomponendita tähtajata hoiustena.

8. Finantsinstitutsioonid jaotavad tähtajata hoiuste mittepõhikomponendi lisa punkti 1 alapunktis a osutatud ümberhindamise ajarühma.

9. Finantsinstitutsioonid jaotavad tähtajata hoiuste põhikomponendid ajas järjepidevalt lisa punktis 1 osutatud asjakohastesse ümberhindamise ajarühmadesse, tuginedes täheldatud siseandmetele ja kohaldades järgmisi lõpptähtaja piiranguid, mis on arvutatud kaalutud keskmise alusel:

a) 5 aastat lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud tähtajata hoiuste puhul;

b) 4,5 aastat lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste puhul;

c) 4 aastat lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste puhul;

10. Finantsinstitutsioonid määratlevad tähtajata hoiused põhikomponendita tähtajata hoiustena, kui tähtajata hoiuste kogusumma on väiksem kui 2 % kauplemisportfellivälistest positsioonidest, mida arvestatakse kohaldatava raamatupidamistava kohaselt kohustusena.

Artikkel 9

Fikseeritud intressimääraga laenud, mille puhul on ennetähtaegse tagasimaksmise risk

1. Finantsinstitutsioonid käsitavad jaeklientidele antud fikseeritud intressimääraga laene avatuna ennetähtaegse tagasimaksmise riskile, kui laenuvõtja saab tagasi maksta kogu tasumata põhisumma või osa sellest enne lepingus kokkulepitud tagasimaksekuupäeva või põhisumma lepingulist lõpptähtaega kas:

a) kandmata sellise tagasimaksmisega seoses majanduslikke kulusid, või

b) kandes majanduslikke kulusid ainult ennetähtaegse tagasimakse piirmäära ületamisel.

2. Finantsinstitutsioonid prognoosivad lõigetes 1 ja 7 osutatud kauplemisportfelliväliste positsioonide aastast tingimuslikku ennetähtaegse tagasimaksmise baasmäära valuuta kohta viisil, mis on ajas järjepidev ja keskmise ennetähtaegse tagasimaksmise määra puhul asjakohane. Finantsinstitutsioonid prognoosivad keskmist ennetähtaegse tagasimaksmise määra iga homogeensete kauplemisportfelliväliste positsioonide portfelli kohta eraldi ja kehtiva intressikõvera alusel, võttes aluseks kõik kättesaadavad sisemised vaatlusandmed.

Esimese lõigu kohaldamisel võivad finantsinstitutsioonid määrata ennetähtaegse tagasimaksmise määraks 0, kui nii lõikes 1 osutatud fikseeritud intressimääraga laenude kui ka lõikes 7 osutatud fikseeritud intressimääraga varade kogusumma on väiksem kui 5 % kauplemisportfellivälistest positsioonidest, mida arvestatakse kohaldatava raamatupidamistava kohaselt varadena.

3. Finantsinstitutsioonid korrigeerivad lõike 2 kohaselt hinnangulist tingimuslikku ennetähtaegse tagasimaksmise määra järgmiselt:

a) stsenaariumide puhul, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis i, punkti b alapunktis ii ja punkti c alapunktis i osutatud intressimäärade tõusu, korrutavad finantsinstitutsioonid tingimusliku ennetähtaegse tagasimakse määra 0,8-ga;

b) stsenaariumide puhul, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis ii, punkti b alapunktis i ja punkti c alapunktis ii osutatud intressimäärade languse, korrutavad finantsinstitutsioonid tingimusliku ennetähtaegse tagasimakse määra 1,2-ga.

4. Iga lisa punktis 1 osutatud ümberhindamise ajarühma puhul prognoosivad finantsinstitutsioonid ennetähtaegselt tagasimakstavate laenude summat järgmiste näitajate alusel:

a) lõike 1 kohaste teatava homogeense tooteliigi fikseeritud intressimääraga laenude jääk, mis on nomineeritud teatavas valuutas;

b) lõike 2 kohaselt kindlaks määratud tingimuslik ennetähtaegse tagasimakse määr, mis on korrutatud lisa punktis 2 osutatud kohaldatava ümberhindamise ajarühma pikkusega ja mida on kohandatud vastavalt lõikele 3.

Punkti a kohaldamisel ei käsita finantsinstitutsioonid summasid, mis on tähtajaks tagasi makstud või mis on makstud tagasi enne ümberhindamise ajarühma alumist piiri, laenujäägina.

5. Finantsinstitutsioonid jaotavad lõikes 1 osutatud fikseeritud intressimääraga laenude ennetähtaegselt makstud summa, sealhulgas trahvid, ettemakstud summalt, mida jaekliendid maksavad kohaldatava stsenaariumi korral, lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse. Finantsinstitutsioonid jaotavad nende fikseeritud intressimääraga laenude tinglike ümberhinnatavate rahavoogude mis tahes osa, mille puhul nad ei prognoosi, et need makstakse tagasi ennetähtaegselt, lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse lepingulise tagasimaksegraafiku põhjal nende laenude lepingulise tähtaja lõpuni.

6. Finantsinstitutsioonid käsitavad hulgiklientidele antud fikseeritud intressimääraga laene, kui laenuvõtja saab tagasi maksta kogu tasumata põhisumma või osa sellest enne lepingus kokkulepitud tagasimaksekuupäeva või põhisumma lepingulist lõpptähtaega, vastavalt artiklitele 6 ja 13.

7. Kui finantsinstitutsioonil on positsioon varades, mis on väärtpaberid, mille alusvara on lõikes 1 osutatud fikseeritud intressimääraga laenud (edaspidi „fikseeritud intressimääraga varad“), ning nende fikseeritud intressimääraga varade emitendil ei ole kohustust asendada fikseeritud intressimääraga laene nende ennetähtaegse tagasimaksmise korral, rakendab finantsinstitutsioon alluspositsioonide arvessevõtmise meetodit ja hindab nende varade kauplemisportfelliväliseid positsioone vastavalt lõikele 1, olenemata sellest, kas finantsinstitutsiooni vastaspool on hulgi- või jaeklient.

Artikkel 10

Fikseeritud intressimääraga tähtajalised hoiused, mille puhul on ennetähtaegse tagasivõtmise risk

1. Finantsinstitutsioonid käsitavad fikseeritud intressimääraga tähtajalisi hoiuseid fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiustena, mille puhul on ennetähtaegse tagasivõtmise risk, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:

a) need fikseeritud intressimääraga tähtajalised hoiused on jaehoiused;

b) hoiustajal on õigus võtta tagasi fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiuste jääk enne hoiuse lepingulist lõpptähtaega.

2. Erandina lõikest 1 võivad finantsinstitutsioonid käsitleda fikseeritud intressimääraga tähtajalisi hoiuseid kooskõlas artikliga 6, kui nende hoiuste ennetähtaegne väljavõtmine tooks kaasa trahvi, millega hüvitatakse nii intressikaotus hoiuse tagasivõtmise kuupäeva ja lepingulise lõpptähtaja vahel kui ka hoiuse tagasivõtmise majanduslik kulu.

3. Finantsinstitutsioonid käsitlevad fikseeritud intressimääraga tähtajalisi hoiuseid, mis on hulgihoiused, vastavalt artiklile 6.

Kui hulgihoiustajal on optsioon võtta tagasi hoiuse mis tahes tagasimaksmata summa enne lepingulist lõpptähtaega ja lõikes 2 sätestatud tingimused ei ole täidetud, käsitlevad finantsinstitutsioonid seda optsiooni varjatud automaatse optsioonina kooskõlas artikliga 13.

4. Finantsinstitutsioonid prognoosivad lõikes 1 osutatud fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiuste tagasivõtmise kumuleeritud baasmäära viisil, mis on ajas järjepidev ja asjakohane keskmise ennetähtaegse tagasivõtmismäära puhul. Finantsinstitutsioonid prognoosivad tähtajaliste hoiuste tagasivõtmise kumuleeritud baasmäära iga teatavas valuutas nomineeritud homogeensete toodete portfelli kohta eraldi ja kehtiva intressikõvera alusel, võttes aluseks kõik kättesaadavad sisemised vaatlusandmed.

Esimese lõigu kohaldamisel võivad finantsinstitutsioonid määrata tähtajaliste hoiuste tagasivõtmise kumulatiivseks baasmääraks 0, kui lõikes 1 osutatud fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiuste kogusumma on väiksem kui 5 % kauplemisportfellivälistest positsioonidest, mida arvestatakse kohaldatava raamatupidamistava kohaselt kohustustena.

5. Finantsinstitutsioonid kohandavad lõike 4 kohaselt prognoositud fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiuste tagasivõtmise kumulatiivset baasmäära kohaldatavate stsenaariumide puhul järgmiselt:

a) stsenaariumide puhul, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis ii, punkti b alapunktis ii ja punkti c alapunktis ii osutatud lühiajaliste intressimäärade languse, korrutavad finantsinstitutsioonid tagasivõtmise määra 0,8-ga;

b) stsenaariumide puhul, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis i, punkti b alapunktis i ja punkti c alapunktis i osutatud lühiajaliste intressimäärade tõusu, korrutavad finantsinstitutsioonid tagasivõtmise määra 1,2-ga;

6. Iga lisa punktis 1 osutatud ümberhindamise ajarühma puhul arvutavad finantsinstitutsioonid ennetähtaegselt tagasivõetud fikseeritud laenuintressiga tähtajaliste hoiuste eeldatava summa, korrutades teatavas valuutas nomineeritud teatavat liiki homogeense tooteliigi lõikes 1 osutatud fikseeritud intressimääraga tähtajalised hoiused kohaldatava fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiuste tagasivõtmise kumulatiivse baasmääraga, mida on kohandatud vastavalt lõikele 5.

7. Finantsinstitutsioonid arvutavad kõikide homogeensete tooteliikide ümberhindamise ajarühmade ja kogumite puhul ennetähtaegselt tagasivõetud fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiuste kogusumma, liites kokku lõikes 6 osutatud ennetähtaegse tagasivõtmise summad. Finantsinstitutsioonid jaotavad agregeeritud ennetähtaegselt tagasivõetud summad lisa punkti 1 alapunktis a osutatud asjaomasesse ümberhindamise ajarühma. Finantsinstitutsioonid jaotavad lõikes 1 osutatud fikseeritud intressimääraga tähtajaliste hoiuste tinglike ümberhinnatavate rahavoogude need osad, mille puhul nad ei prognoosi, et neid ennetähtaegselt tagasi võetakse, lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse vastavalt nende lepingulisele lõpptähtajale.

Artikkel 11

Valikulisuseta tuletisinstrumendid

1. Finantsinstitutsioonid jagavad valikulisuseta tuletisinstrumendid maksva ja saava poole vahel.

2. Finantsinstitutsioonid käsitlevad valikulisuseta tuletisinstrumendi saavat poolt sissetuleva rahavoona ja maksvat poolt väljamineva rahavoona.

Finantsinstitutsioonid jaotavad tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse.

3. Finantsinstitutsioonid käsitlevad eri valuutade intressimäära vahetustehinguid, mis hõlmavad põhisumma või intresside vahetamist eri valuutades, iga valuuta mõlema poole puhul eraldi.

4. Finantsinstitutsioonid käsitlevad riskimaanduseks kasutatavate tuletisinstrumentide intressitulu ja -kulu eraldi maandatavast positsioonist tulenevast tulust ja kulust.

Artikkel 12

Viivisnõuded ja fikseeritud intressimääraga laenukohustused jaekliendist vastaspoolte ees

1. Finantsinstitutsioonid, kelle viivisnõuete suhtarv on 2 % või rohkem, jaotavad oma viivisnõuete tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse. Nad jaotavad need prognoositavad rahavood ilma eraldisteta, võttes arvesse nende ajastust, ja kohaldavad seda ajas järjepidevalt.

Esimese lõigu kohaldamisel arvutavad finantsinstitutsioonid viivisnõuete suhtarvu, jagades määruse (EL) nr 575/2013 artikli 47a lõikes 3 osutatud viivises võlaväärtpaberite, laenude ja ettemaksete summa võlaväärtpaberite, laenude ja ettemaksete kogubrutosummaga.

2. Kui jaekliendist vastaspoolte ees võetud fikseeritud intressimääraga laenukohustuste tinglike väärtuste summa ületab 2 % kohaldatava raamatupidamistava kohaselt varana kajastatavatest kauplemisportfellivälistest positsioonidest, annavad finantsinstitutsioonid kasutatud summale hinnangu nii lähtestsenaariumi kui ka artiklis 4 osutatud kohaldatavate stsenaariumide põhjal, võttes aluseks:

a) fikseeritud intressimääraga laenukohustuste kasutamise varasemad sisemised vaatlusandmed vastaspoolte liikide kaupa sarnastel tingimustel;

b) lepingu väärtus vastaspoole jaoks lähtestsenaariumi korral;

c) lepingu väärtus vastaspoole jaoks šokistsenaariumi korral.

Finantsinstitutsioonid jaotavad hinnangulise kasutatud krediidilimiidi lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse vastavalt vahendite kasutuselevõtu prognoositavale ajale.

Artikkel 13

Automaatsete intressimääraoptsioonide omavahendite majandusliku väärtuse lisand

1. Finantsinstitutsioonid arvutavad omavahendite majandusliku väärtuse lisandid oma kauplemisportfelliväliste positsioonide automaatsete intressimääraoptsioonide kohta, millele on osutatud artikli 5 lõike 3 punktis a.

2. Ostetud automaatse intressimääraoptsiooni puhul arvutavad finantsinstitutsioonid selle optsiooni väärtuse muutuse kohaldatava stsenaariumi väärtuse, võttes arvesse intressimäära kaudse volatiilsuse suhtelist suurenemist 25 %, ja selle lähtestsenaariumi kohase väärtuse vahel.

3. Müüdud automaatse intressimääraoptsiooni puhul arvutavad finantsinstitutsioonid selle optsiooni väärtuse muutuse kohaldatava stsenaariumi ja lähtestsenaariumi väärtuse vahel.

Esimese lõigu kohaldamisel on väärtuse muutus järgmiste punktide a ja b vahe:

a) optsiooni hinnanguline väärtus optsiooni omaniku jaoks, võttes arvesse järgmist:

   i) riskivaba tulukõver kohaldatavas valuutas kohaldatava stsenaariumi alusel;

   ii) intressimäära kaudse volatiilsuse suhteline suurenemine 25 %;

b) optsiooni omaniku intressimääraoptsiooni väärtus, mis on arvutatud šokist mõjutamata tulukõvera ja kohaldatava valuuta intressimäära kaudse volatiilsuse alusel hindamiskuupäeval.

4. Finantsinstitutsioonid arvutavad automaatse intressimääraoptsiooni riski puhul omavahendite majandusliku väärtuse lisandi kõigi lõike 2 kohaselt arvutatud ostetud optsioonide väärtuste ja kõigi lõike 3 kohaselt arvutatud müüdud optsioonide väärtuste vahena pärast stsenaariumi rakendamist valuutas.

5. Lõigetes 2 ja 3 osutatud arvutuse tegemisel kasutavad finantsinstitutsioonid oma kohaldatavaid sisehindamis-meetodeid.

III PEATÜKK

STANDARDMEETOD FINANTSINSTITUTSIOONI KAUPLEMISPORTFELLIVÄLISE TEGEVUSE NETOINTRESSITULUGA SEOTUD RISKIDE HINDAMISEKS

Artikkel 14

Tinglike ümberhinnatavate rahavoogude jaotamise üldnõuded

1. Standardmeetodi kasutamisel nende riskide hindamiseks, mis tulenevad intressimäärade võimalikest muutustest, mis mõjutavad kauplemisportfelliväliste positsioonide netointressitulu, jaotavad finantsinstitutsioonid kauplemisportfelliväliste positsioonide tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse.

2. Lõikes 1 osutatud tinglike ümberhinnatavate rahavoogude jaotamise suhtes kohaldatakse artikleid 5–12, kui käesoleva artikli lõigetes 3–6 sätestatud eranditest ei tulene teisiti.

3. Erandina artikli 5 lõike 2 esimesest lõigust lisavad finantsinstitutsioonid tinglike ümberhinnatavate rahavoogude hulka intressimaksete kommertsmarginaalid ja muud hinnavahe komponendid.

4. Lisaks artiklis 6, artikli 9 lõikes 5, artikli 10 lõikes 7 ja artiklis 12 osutatud tinglike ümberhinnatavate rahavoogude jaotamisele lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse jaotavad finantsinstitutsioonid need tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 3 osutatud viitetähtaja rühmadesse. Tinglike ümberhinnatavate rahavoogude puhul, mis on intressimaksed, võetakse aluseks need genereerinud instrumendi viitetähtaeg.

5. Lisaks artiklites 7 ja 8 osutatud tinglike ümberhinnatavate rahavoogude jaotamisele lisa punktis 1 osutatud asjaomastesse ümberhindamise ajarühmadesse jaotavad finantsinstitutsioonid need tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punkti 3 alapunktis a osutatud viitetähtaja ajarühma.

6. Finantsinstitutsioonid käsitlevad artiklis 11 osutatud tuletisinstrumentide fikseeritud poolt kooskõlas käesoleva artikli lõikega 4.

Finantsinstitutsioonid käsitlevad artiklis 11 osutatud tuletisinstrumentide ujuvat poolt kooskõlas käesoleva artikli lõikega 5.

Artikkel 15

Netointressitulu lisand automaatsete intressimääraoptsioonide puhul netointressitulu ajahorisondi lõpuni

1. Finantsinstitutsioonid arvutavad oma kauplemisportfelliväliste positsioonide selliste automaatsete intressimääraoptsioonide netointressitulu lisandid, millele on osutatud artikli 5 lõike 3 punktis a, kuni netointressitulu ajahorisondi lõpuni.

2. Lõike 1 kohaldamisel kohaldatakse artiklit 13 *mutatis mutandis*, kui käesoleva artikli lõigetes 3–6 sätestatud eranditest ei tulene teisiti.

3. Finantsinstitutsioonid jätavad lõikes 1 osutatud netointressitulu lisandi arvutamisel välja automaatsed intressimääraoptsioonid, mida saab kasutada ainult pärast netointressitulu ajahorisonti.

4. Lõikes 1 osutatud netointressitulu lisandi arvutamisel ei võta finantsinstitutsioonid arvesse kaudse volatiilsuse suhtelist suurenemist.

5. Finantsinstitutsioonid arvutavad artikli 13 lõigetes 2 ja 3 osutatud väärtuse lähtestsenaariumis ja kohaldatavates stsenaariumides eeldatud väljamaksete alusel.

6. Finantsinstitutsioonid eeldavad, et instrumente, mille valikulisus või mittelineaarsus aktiveeritakse automaatselt, pikendatakse võrreldavate tunnustega kuni netointressitulu ajahorisondi lõpuni.

Artikkel 16

Selliste automaatsete intressimääraoptsioonide turuväärtuse muutused, mida hoitakse õiglases väärtuses ja mille lõpptähtaeg on netointressitulu ajahorisondist kaugemal

Finantsinstitutsioonid arvutavad vastavalt artiklile 13 selliste automaatsete intressimääraoptsioonide turuväärtuse muutused, mida hoitakse õiglases väärtuses ja mille lõpptähtaeg on netointressitulu ajahorisondist kaugemal.

IV PEATÜKK

OMAVAHENDITE MAJANDUSLIKU VÄÄRTUSE STANDARDRISKINÄITAJA ARVUTAMINE

Artikkel 17

Omavahendite majandusliku väärtuse ja omavahendite majandusliku väärtuse muutuste arvutamine

1. Finantsinstitutsioonid arvutavad omavahendite majandusliku väärtuse lähtestsenaariumi ja kohaldatavate šokistsenaariumide puhul igas valuutas vastavalt lõigetele 2, 3 ja 4. Finantsinstitutsioonid arvutavad omavahendite majandusliku väärtuse muutused vastavalt lõigetele 5 ja 6.

2. Finantsinstitutsioonid jaotavad artiklites 6, 7 ja 8, artikli 9 lõikes 5, artikli 10 lõikes 7, artikli 11 lõikes 2 ja artiklis 12 osutatud tinglikud ümberhinnatavad rahavood kõnealustes artiklites osutatud ümberhindamise ajarühmadesse järgmiselt:

a) kõik positiivsed ja negatiivsed tinglikud ümberhinnatavad rahavood ümberhindamise ajarühmas tasaarvestatakse, moodustades iga ümberhindamise ajarühma pika või lühikese netopositsiooni;

b) sissetulevad rahavood on plussmärgiga ja väljaminevad rahavood on miinusmärgiga.

3. Finantsinstitutsioonid diskonteerivad tinglikud ümberhinnatavad netorahavood nüüdisväärtusesse, kasutades diskontotegurit. Finantsinstitutsioonid arvutavad selle diskontoteguri null-ajahetke $DF_{i,c}(t_k)$ hetke intressimäärast $R_{i,c}(t_k)$ vastava stsenaariumi *i* ja valuuta *c* ajarühma keskpunktis, korrutatuna ajarühma keskpunktiga t_k järgmiselt:

$$DF_{i,c}(t_k) = \exp\left(-R_{i,c}(t_k) * t_k\right)$$

4. Finantsinstitutsioonid liidavad diskonteeritud ümberhinnatavad netorahavood kõigi ümberhindamise ajarühmade lõikes, et määrata kindlaks omavahendite majanduslik väärtus lähtestsenaariumi ja kohaldatavate stsenaariumide puhul iga valuuta kohta.

5. Finantsinstitutsioonid arvutavad omavahendite majandusliku väärtuse muutuse, lahutades lähtestsenaariumi omavahendite majandusliku väärtuse kohaldatava stsenaariumi omavahendite majanduslikust väärtusest ning lisades artikli 13 kohaselt arvutatud automaatse intressimääraoptsiooni väärtuse muutuse.

6. Iga stsenaariumi kohta agregeeritud muutuse arvutamisel liidavad finantsinstitutsioonid kokku kõik igas valuutas toimuvad negatiivsed ja positiivsed muutused. Selles arvutuses konverteerivad finantsinstitutsioonid muud valuutad kui aruandlusvaluuta aruandekuupäeval aruandlusvaluutasse EKP hetkekursi alusel. Positiivseid muutusi kaalutakse teguriga 50 % või teguriga 80 % selliste vahetuskursimehhanismi (ERM II) valuutade puhul, mille ametlikult kokkulepitud kõikumispiir ei ületa standardpiiri +/-15 %.

Finantsinstitutsioonid kajastavad kaalutud kasumit kuni ühe järgmise väärtuseni, olenevalt sellest, kumb on suurem:

a) euro või ERM II valuutade negatiivsete muutuste absoluutväärtus;

b) ERM II valuutade või euro positiivsete muutuste suhtes 50 % koefitsiendi kohaldamise tulemus.

V PEATÜKK

NETOINTRESSITULU STANDARDRISKINÄITAJA ARVUTAMINE

Artikkel 18

Ajahorisont

Finantsinstitutsioonid arvutavad oma kauplemisportfellivälise tegevuse netointressitulu vähemalt üheaastase ajahorisondi kohta (edaspidi „netointressitulu ajahorisont“).

Netointressitulu ajahorisondi lõpuni jäänud aeg on netointressimäära ajahorisont, millest on lahutatud lisa punktis 1 osutatud asjaomaste ümberhindamise ajarühmade ümberhindamise keskpunkt (edaspidi „järelejäänud aeg“).

Artikkel 19

Tinglike ümberhinnatavate rahavoogude reinvesteerimise või refinantseerimisega seotud prognoositava riskivaba intressimäära mõju arvutamine

1. Selleks et arvutada tinglike ümberhinnatavate rahavoogude reinvesteerimise või refinantseerimisega seotud prognoositava riskivaba tulu mõju netointressitulule, nagu on osutatud lõikes 4, arvutavad finantsinstitutsioonid iga valuuta ja iga stsenaariumi puhul forvardintressimäärad, mis kajastavad intressimäärade riskivaba komponenti, mida eeldatavasti kohaldatakse riskivabade laenude suhtes alates lisa punktis 4 osutatud ümberhindamise ajarühmade ümberhindamise keskpunktidest ja mille lõpptähtajad vastavad lisa punktis 3 osutatud viitetähtaja ajarühma keskpunktidele.

2. Finantsinstitutsioonid arvutavad lõikes 1 osutatud forvardintressimäärad vastavalt järgmisele valemile:

$$FWD_{i,c}(t_k, t_k + REF_j) = -\frac{\ln\left[{}^{D}F_{i,c}(t_k\ REF_j) \big/ {}_{D}F_{i,c}(t_k)\right]}{REF_j}$$

kus:

t_k on ümberhindamise ajarühma keskpunkt *k*;

REF_j on viitetähtaja ajarühma keskpunkt *j*;

$FWD_{i,c}(t_k, t_k + REF_j)$ on asjaomase stsenaariumi *i* ja riskivaba laenu valuuta *c* forvardintressimäär, mis algab ümberhindamise ajarühma keskpunktist *k* ja lõpeb viitetähtaja ajarühma keskpunktis *j*;

$DF_{i,c}(t_k)$ on vastava stsenaariumi *i* ning valuuta *c* ja aja t_k diskonteerimistegur, nagu on osutatud artikli 17 lõikes 3.

3. Finantsinstitutsioonid arvutavad kohaldatava riskivaba intressimäära iga ümberhindamise ajarühma keskpunkti ja viitetähtaja ajarühma keskpunkti kombinatsiooni kohta, korrutades lõikes 1 osutatud forvardintressimäärad artikli 18 teises lõigus osutatud järelejäänud ajahorisondiga.

4. Finantsinstitutsioonid arvutavad tinglike ümberhinnatavate rahavoogude reinvesteerimise või refinantseerimisega seotud prognoositava riskivaba intressimäära mõju netointressitulule järgmiste punktide a ja b korrutisena:

a) artiklites 6, 7 ja 8, artikli 9 lõikes 5, artikli 10 lõikes 7, artikli 11 lõike 2 teises lõigus ja artiklis 12 osutatud tinglikud ümberhinnatavad rahavood, mis on jaotatud vastavalt artikli 14 lõigetele 4 ja 5;

b) käesoleva artikli lõike 3 kohaselt arvutatud vastava kohaldatava riskivaba intressimäära mõju.

Artikkel 20

Prognoositava tinglike ümberhindamise rahavoogude reinvesteerimise või refinantseerimisega seotud kommertsmarginaali mõju arvutamine

1. Finantsinstitutsioonid arvutavad tinglike ümberhinnatavate rahavoogude reinvesteerimise või refinantseerimisega seotud prognoositava kommertsmarginaali mõju netointressitulule, korrutades lõike 2 kohaselt arvutatud tinglikud ümberhinnatavad rahavood lõikes 4 osutatud kohaldatava kommertsmarginaaliga.

2. Lõikes 1 osutatud arvutuse tegemisel teevad finantsinstitutsioonid järgmist:

a) jaotavad kommertsmarginaalide korrigeerimisel artiklites 6–12 osutatud instrumentide tinglikud ümberhinnatavad rahavood lisa punktis 4 osutatud ümberhindamise ajarühmadesse;

b) prognoosivad:

i) kohaldatavat kommertsmarginaali vastavalt käesoleva artikli lõikele 3;

ii) artikli 18 teises lõigus osutatud järelejäänud aega.

Punkti a kohaldamisel kohaldatakse artikleid 6 ja 12 *mutatis mutandis*. Ujuva intressimääraga instrumentide puhul jaotavad finantsinstitutsioonid tinglike ümberhinnatavate rahavoogude selle osa, mis moodustab põhisumma, vastavalt nende ujuva intressimääraga instrumentide lõplikule lepingulisele lõpptähtajale.

3. Lõike 1 kohaldamisel jaotavad finantsinstitutsioonid kauplemisportfellivälised positsioonid finantsvarade ja finantskohustuste tooteliikide alla geograafilise asukoha ja valuuta alusel.

Esimeses lõigus osutatud finantsvarade tooteliigid on järgmised:

a) võlaväärtpaberid;

b) laenud ja ettemaksed – finantssektorivälised äriühingud;

c) laenud ja ettemaksed – kodumajapidamised – hüpoteeklaenud;

d) laenud ja ettemaksed – kodumajapidamised – krediit (mitte-hüpoteeklaenud);

e) laenud ja ettemaksed – muud vastaspooled;

f) muud kauplemisportfellivälised tooted.

Esimeses lõigus osutatud finantskohustuste tooteliigid on järgmised:

a) hoiused – finantssektorivälised äriühingud;

b) hoiused – kodumajapidamised;

c) hoiused – muud vastaspooled;

d) võlaväärtpaberid;

e) muud kauplemisportfellivälised kohustused.

4. Sügaval ja aktiivsel likviidsel turul kaubeldavate instrumentide puhul, mille väärtuse saab kindlaks määrata laialdaselt levitatud ja kergesti kättesaadavate turuhindade alusel, hindavad finantsinstitutsioonid lõike 2 punktis b osutatud kohaldatavat kommertsmarginaali turuhinna, nende instrumentide intressimaksete ja riskivaba intressimäära mahaarvamise alusel.

Muude kui esimeses lõigus osutatud instrumentide puhul hindavad finantsinstitutsioonid lõike 2 punktis b osutatud kohaldatavat kommertsmarginaali eelneva 360 päeva jooksul tehingutes saadud või makstud kommertsmarginaalide kaalutud keskmise alusel, võttes arvesse lõikes 2 osutatud toote liiki, geograafilist asukohta ja nomineerimise valuutat. Selliste tehingute puudumisel hindavad finantsinstitutsioonid kohaldatavat kommertsmarginaali eelduste alusel, mis põhinevad võrreldavates portfellides saadud või makstud marginaalidel.

5. Lähtestsenaariumis kohaldatavat kommertsmarginaali, mida hinnatakse kooskõlas lõikega 3, kohaldatakse ka kohaldatava stsenaariumi puhul.

6. Selleks et võtta arvesse artikli 18 teises lõigus osutatud järelejäänud aega, arvutavad finantsinstitutsioonid kommertsmarginaali protsendi, korrutades käesoleva artikli lõike 3 kohaselt hinnatud kohaldatava kommertsmarginaali selle järelejäänud ajaga.

Artikkel 21

Intressimaksete või intressimaksete nende osade arvutamine, mis toimuvad kuni nende korrigeerimise kuupäevani (kaasa arvatud)

1. Finantsinstitutsioonid arvutavad kuni ümberhindamise kuupäevani (kaasa arvatud kõnealune kuupäev) tehtud intressimaksete mõju netointressitulule, jaotades lisaks artiklites 19 ja 20 osutatud jaotamisele lisa punktis 4 osutatud ümberhindamise ajarühmadesse artiklites 6–12 osutatud instrumentide intressimaksed, tingimusel et need intressimaksed vastavad järgmistele tingimustele:

a) intressimakse suurus on teada ja see on kindlaks määratud ning makse ei saa intressimäärade muutumise tõttu muutuda;

b) intressimakse tehakse eeldatavasti artikli 18 esimeses lõigus osutatud netointressitulu ajahorisondi jooksul.

2. Ujuva intressimääraga instrumentide puhul, kui intressimakse tehakse pärast ümberhindamise kuupäeva, kohaldavad finantsinstitutsioonid käesoleva artikli lõiget 1 ainult intressimakse selle osa suhtes, mis kujutab endast kommertsmarginaali.

Artikkel 22

Selliste instrumentide turuväärtuse muutused, mida hoitakse õiglases väärtuses ja mille lõpptähtaeg on netointressitulu ajahorisondist kaugemal

1. Finantsinstitutsioonid arvutavad õiglases väärtuses hoitavate instrumentide turuväärtuse muutused, mis ulatuvad netointressitulu ajahorisondist kaugemale, kohaldades *mutatis mutandis* artikli 17 lõikeid 3, 4 ja 5 lõike 2 kohaselt tehtud jaotuse suhtes.

2. Lõikes 1 osutatud jaotuse puhul kohaldavad finantsinstitutsioonid artikli 17 lõiget 2 *mutatis mutandis* ning lisavad intressimaksete kommertsmarginaalid ja muud hinnavahe komponendid tinglike ümberhindamise rahavoogude hulka järgmiste eranditega:

a) finantsinstitutsioonid jätavad välja tinglikud ümberhinnatavad rahavood, mis on seotud instrumentidega, mida ei hoita õiglases väärtuses;

b) finantsinstitutsioonid jätavad välja tinglikud rahavood, mis hinnatakse ümber netointressitulu ajahorisondil, viies need rahavood lisa punktis 4 osutatud ümberhindamise ajarühmades nulli.

Artikkel 23

Alusriski netointressitulu lisand

1. Lisaks artiklis 7 osutatud jaotamisele jaotavad finantsinstitutsioonid ujuva intressimääraga instrumentide tinglikud ümberhinnatavad rahavood iga valuuta kohta nende ümberhindamise kuupäeva seisuga lisa punktis 4 osutatud ümberhindamise ajarühmadesse, kui nende ujuva intressimääraga instrumentide summa, mis ei kuulu käesoleva artikli lõike 2 punktis a osutatud viitemõiste „üleöö“ alla, ületab 5 % kauplemisportfellivälistest positsioonidest, mida kohaldatava raamatupidamistava kohaselt kajastatakse varana.

Esimese lõigu kohaldamisel jätavad finantsinstitutsioonid varjatud intressimääraoptsioonid välja ja käsitlevad neid optsioone kooskõlas lõikega 8.

2. Lõikes 1 osutatud tinglike ümberhinnatavate rahavoogude jaotamisel määravad finantsinstitutsioonid need rahavood järgmiste viitetähtaegade alla, millele ujuva intressimääraga instrument viitab:

a) üleöö;

b) 1 kuu;

c) 3 kuud;

d) 6 kuud;

e) 12 kuud.

3. Vastava viitetähtaja puudumise korral määravad finantsinstitutsioonid tinglikud ümberhinnatavad rahavood ühte järgmistest kategooriatest:

a) „baasintressimäär“, kui ujuva intressimääraga instrument on seotud keskpanga baasintressimääraga;

b) „muu“, kui ujuva intressimääraga instrument on seotud mis tahes muu võrdlusalusega.

Finantsinstitutsioonid määravad sissetulevad tinglikud ümberhinnatavad rahavood plussmärgiga ja väljaminevad tinglikud ümberhinnatavad rahavood miinusmärgiga.

4. Finantsinstitutsioonid hindavad asjaomase valuuta puhul instrumentide intressimäärade muutuste ajalooliste vaatlusandmete ning iga lõikes 2 osutatud viitetähtaja ja lõikes 3 osutatud kategooria puhul rahapoliitika karmistumise ja tulususevahe suurenemise šokke viisil, mida kohaldatakse ajas järjepidevalt.

5. Finantsinstitutsioonid hindavad lõikes 4 osutatud rahapoliitika karmistumise ja tulususevahe suurenemise šokke, võrreldes lõike 2 punktis a osutatud viitetähtaja „üleöö“ intressimäärasid muude lõike 2 punktides b-e osutatud viitetähtaegade ja lõikes 3 osutatud kategooriatega.

6. Finantsinstitutsioonid kohaldavad tinglike ümberhinnatavate rahavoogude suhtes iga valuuta puhul lõikes 4 osutatud rahapoliitika karmistumise ja tulususevahe suurenemise šokke, mis on korrutatud artikli 18 teises lõigus osutatud järelejäänud ajaga.

7. Finantsinstitutsioonid liidavad lõikes 6 osutatud arvutuste tulemused kokku, kuid lõikes 4 osutatud rahapoliitika karmistumise ja tulususevahe suurenemise šokkide puhul eraldi.

8. Finantsinstitutsioonid arvutavad nii lõikes 4 osutatud rahapoliitika karmistumise kui ka tulususevahe suurenemise šokkide puhul ujuva intressimääraga instrumentide automaatsete intressimääraoptsioonide väljamaksed ning võrdlevad neid väljamakseid lähtestsenaariumi alusel arvutatud väljamaksetega.

Finantsinstitutsioonid lisavad esimeses lõigus osutatud võrdlusest tuleneva väljamaksete vahe lõikes 7 osutatud agregeeritud tulemile, kuid eraldi rahapoliitika karmistumise kui ka tulususevahe suurenemise šoki kohta. Nad määravad sissetulevad väljamaksed plussmärgiga ja väljaminevad väljamaksed miinusmärgiga. Finantsinstitutsioonid ei diskonteeri väljamakseid ega tee eeldusi volatiilsuse muutuste kohta.

9. Alusriski netointressitulu lisand on väiksem tulemus nendest, mis arvutatakse lõigete 1–8 kohaselt rahapoliitika karmistumise kui ka tulususevahe suurenemise šokkide puhul.

Artikkel 24

Netointressitulu ja netointressitulu muutuste arvutamine

1. Finantsinstitutsioonid arvutavad netointressitulu, liites netointressitulu ajahorisondi lõpuni kõik järgmised (välja arvatud automaatsed intressimääraoptsioonid):

a) prognoositavad riskivabad tulumäärad tinglike ümberhinnatavate rahavoogude reinvesteerimisest või refinantseerimisest, arvutatuna vastavalt artiklile 19;

b) artiklites 6–12 osutatud instrumentide tinglike ümberhinnatavate rahavoogude reinvesteerimise või refinantseerimisega seotud prognoositav kommertsmarginaal, arvutatuna vastavalt artiklile 20;

c) kuni ümberhindamise kuupäevani (kaasa arvatud kõnealune kuupäev) toimunud intressimaksete summa, mis on arvutatud vastavalt artiklile 21 ja millest on maha arvatud kõik olulised intressid, mis on kogunenud seisuga t = 0.

2. Lõikes 1 osutatud arvutuse tegemisel määravad finantsinstitutsioonid sissetulevad rahavood plussmärgiga ja väljaminevad rahavood miinusmärgiga.

3. Finantsinstitutsioonid arvutavad stsenaariumi mõju netointressitulule, liites kõik järgmised näitajad:

a) järgmiste vahe:

i) lõikes 1 osutatud arvutus, mis on seotud kohaldatava stsenaariumiga;

ii) lõikes 1 osutatud arvutus, mis on seotud lähtestsenaariumiga;

b) netointressitulu lisand automaatsete optsioonide puhul netointressitulu ajahorisondi piires, arvutatuna kooskõlas artikliga 15;

c) artiklis 23 osutatud alusriski netointressitulu lisand.

Esimese lõigu punktide a ja b kohaldamisel kasutavad finantsinstitutsioonid samu stsenaariume.

Esimese lõigu punkti c kohaldamisel arvutavad finantsinstitutsioonid netointressitulu lisandi artikli 23 lõikes 9 osutatud selliste rahapoliitika karmistumise ja tulususevahe suurenemise šokkide alusriski alusel, millel on suurim negatiivne mõju netointressitulule.

4. Iga stsenaariumi kohta agregeeritud muutuse arvutamisel liidavad finantsinstitutsioonid kokku kõik igas valuutas toimuvad negatiivsed ja positiivsed muutused. Selles arvutuses konverteerivad finantsinstitutsioonid muud valuutad kui aruandlusvaluuta aruandekuupäeval aruandlusvaluutasse EKP hetkekursi alusel. Positiivseid muutusi kaalutakse teguriga 50 % või teguriga 80 % selliste ERM II valuutade puhul, mille ametlikult kokkulepitud kõikumispiir ei ületa standardpiiri +/-15 %.

Finantsinstitutsioonid kajastavad kaalutud kasumit kuni ühe järgmise väärtuseni, olenevalt sellest, kumb on suurem:

a) euro või ERM II valuutade negatiivsete muutuste absoluutväärtus;

b) ERM II valuutade või euro positiivsete muutuste suhtes 50 % koefitsiendi kohaldamise tulemus.

VI PEATÜKK

LIHTSUSTATUD STANDARDMEETOD OMAVAHENDITE MAJANDUSLIKU VÄÄRTUSE JA NETOINTRESSITULU ARVUTAMISEKS

Artikkel 25

Lihtsustatud standardmeetod omavahendite majandusliku väärtuse ja omavahendite majandusliku väärtuse muutuste arvutamiseks

1. Omavahendite majandusliku väärtuse ja omavahendite majandusliku väärtuse muutuste arvutamiseks lihtsustatud standardmeetodi alusel kohaldavad finantsinstitutsioonid artikleid 5–13, võttes arvesse käesoleva artikli lõigetes 2–5 sätestatud erandeid.

2. Lähtestsenaariumi puhul kohaldatakse järgmist:

a) erandina artikli 8 lõigetest 2–6 määravad finantsinstitutsioonid tähtajata hoiuste põhikomponendi summa kindlaks järgmiselt:

   i) 69,23 % artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud tähtajata arveldusjaehoiuste puhul;

   ii) 53,85 % artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud tähtajata mittearveldusjaehoiuste puhul;

   iii) 38,46 % artikli 8 lõike 1 punktis b osutatud mittefinantssektori klientide tähtajata hulgihoiuste puhul;

b) erandina artikli 8 lõikest 9 jaotavad finantsinstitutsioonid tähtajata hoiuste põhikomponendi ajaliselt ühtlaselt, nagu on sätestatud lisa punkti 5 alapunktis a.

3. Stsenaariumide puhul, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis ii, punkti b alapunktis ii ja punkti c alapunktis ii osutatud lühiajaliste intressimäärade languse, kohaldatakse järgmist;

a) erandina artikli 8 lõigetest 2–6 määravad finantsinstitutsioonid tähtajata hoiuste põhikomponendi summa kindlaks järgmiselt:

   i) 90 % artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud tähtajata arveldusjaehoiuste puhul;

   ii) 70 % artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud tähtajata mittearveldusjaehoiuste puhul;

   iii) 50 % artikli 8 lõike 1 punktis b osutatud mittefinantssektori klientide tähtajata hulgihoiuste puhul;

b) erandina artikli 8 lõikest 9 jaotavad finantsinstitutsioonid tähtajata hoiuste põhikomponendi ajaliselt ühtlaselt, nagu on sätestatud lisa punkti 5 alapunktis b.

4. Stsenaariumide puhul, mis näevad ette artikli 4 punkti a alapunktis i, punkti b alapunktis i ja punkti c alapunktis i osutatud lühiajaliste intressimäärade tõusu, kohaldatakse järgmist;

a) erandina artikli 8 lõigetest 2–6 määravad finantsinstitutsioonid tähtajata hoiuste põhikomponendi summa kindlaks järgmiselt:

   i) 48,46 % artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud tähtajata arveldusjaehoiuste puhul;

   ii) 37,69 % artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud tähtajata mittearveldusjaehoiuste puhul;

   iii) 26,92 % artikli 8 lõike 1 punktis b osutatud mittefinantssektori klientide tähtajata hulgihoiuste puhul;

b) erandina artikli 8 lõikest 9 jaotavad finantsinstitutsioonid tähtajata hoiuste põhikomponendi ajaliselt ühtlaselt, nagu on sätestatud lisa punkti 5 alapunktis c.

5. Finantsinstitutsioonid arvutavad artikli 13 lõigetes 2 ja 3 osutatud väärtuse muutuse lähtestsenaariumis tehtud väljamaksete summa ja kohaldatavas stsenaariumis tehtud väljamaksete summa vahena, diskonteerituna kohaldatavate riskivabade intressimääradega. Finantsinstitutsioonid ei võta arvesse suurenenud volatiilsuse mõju ja korrutavad automaatsete optsioonide väljamaksed kohaldatava stsenaariumi korral 1,10-ga.

Artikkel 26

Lihtsustatud standardmeetod netointressitulu ja netointressitulu muutuste arvutamiseks

1. Netointressitulu ja netointressitulu muutuste arvutamiseks lihtsustatud standardmeetodi alusel kohaldavad finantsinstitutsioonid artikleid 14–16, võttes arvesse käesoleva artikli lõigetes 2–7 sätestatud erandeid.

2. Artiklit 25 kohaldatakse ka lõikes 1 osutatud arvutuse suhtes.

3. Artikli 14 lõiget 4 ei kohaldata lõikes 1 osutatud arvutuse suhtes. Finantsinstitutsioonid arvutavad iga artikli 20 lõikes 3 osutatud tooteliigi kohta järgmise:

a) kõigi kauplemisportfelliväliste intressimäära suhtes tundlike fikseeritud intressimääraga varade keskmine viitetähtaeg;

b) kõigi kauplemisportfelliväliste intressimäära suhtes tundlike fikseeritud intressimääraga kohustuste keskmine viitetähtaeg;

4. Erandina artiklist 19 kohaldavad finantsinstitutsioonid lisa punktis 3 sätestatud viitetähtaja rühmade keskpunktide asemel arvutatud keskmisi viitetähtaegu.

5. Erandina artikli 20 lõikest 2 eraldavad finantsinstitutsioonid artikli 20 lõike 3 kolmanda lõigu kohaldamisel artikli 20 lõikes 2 osutatud kauplemisportfellivälised positsioonid ainult tooteliikide, mitte geograafilise asukoha alusel.

6. Erandina artiklist 21 arvutavad finantsinstitutsioonid intressimaksed või intressimaksete osa, mis on toimunud kuni ümberhindamise kuupäevani (kaasa arvatud), korrutades järgmise:

a) kõigi lunastamata instrumentide põhisumma;

b) finantsinstitutsioonide hinnangud varade või kohustuste poolel olevate instrumentide keskmiste intressimäärade kohta, kui see on asjakohane;

c) netointressitulu ajahorisont või juhul, kui instrument on ümber hinnatud enne netointressitulu ajahorisonti, lisa punktis 1 sätestatud kohaldatavate ümberhindamise ajarühmade keskpunkt, mida kohaldatakse lunastamata instrumendi suhtes.

7. Finantsinstitutsioonid arvutavad artiklis 15 osutatud väärtuse muutuse lähtestsenaariumis tehtud väljamaksete summa ja kohaldatavas stsenaariumis tehtud väljamaksete summa vahena, diskonteerituna kohaldatavate riskivabade intressimääradega. Finantsinstitutsioonid ei võta arvesse suurenenud volatiilsuse mõju ja korrutavad väljamaksed kohaldatava stsenaariumi korral 1,10-ga.

VII peatükk

LÕPPSÄTTED

Artikkel 27

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 1. detsember 2023

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

1. Ümberhindamise ajarühmad:

   a) ööpäeva ajarühm, mille keskpunkt on 1 päev või ligikaudu 0,0028 aastat;

   b) ajarühm, mis on pikem kui 1 päev ja kuni 1 kuu (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 15 päeva;

   c) ajarühm, mis on pikem kui 1 kuu ja kuni 3 kuud (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 60 päeva;

   d) ajarühm, mis on pikem kui 3 kuud ja kuni 6 kuud (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 135 päeva;

   e) ajarühm, mis on pikem kui 6 kuud ja kuni 9 kuud (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 225 päeva;

   f) ajarühm, mis on pikem kui 9 kuud ja kuni 12 kuud (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 315 päeva;

   g) ajarühm, mis on pikem kui 1 aasta ja kuni 1,5 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 1 aasta ja 90 päeva;

   h) ajarühm, mis on pikem kui 1,5 aastat ja kuni 2 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 1 aasta ja 270 päeva;

   i) ajarühm, mis on pikem kui 2 aastat ja kuni 3 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 2 aastat ja 180 päeva;

   j) ajarühm, mis on pikem kui 3 aastat ja kuni 4 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 3 aastat ja 180 päeva;

   k) ajarühm, mis on pikem kui 4 aastat ja kuni 5 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 4 aastat ja 180 päeva;

   l) ajarühm, mis on pikem kui 5 aastat ja kuni 6 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 5 aastat ja 180 päeva;

   m) ajarühm, mis on pikem kui 6 aastat ja kuni 7 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 6 aastat ja 180 päeva;

   n) ajarühm, mis on pikem kui 7 aastat ja kuni 8 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 7 aastat ja 180 päeva;

   o) ajarühm, mis on pikem kui 8 aastat ja kuni 9 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 8 aastat ja 180 päeva;

   p) ajarühm, mis on pikem kui 9 aastat ja kuni 10 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 9 aastat ja 180 päeva;

   q) ajarühm, mis on pikem kui 10 aastat ja kuni 15 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 12 aastat ja 180 päeva;

   r) ajarühm, mis on pikem kui 15 aastat ja kuni 20 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 17 aastat ja 180 päeva;

   s) ajarühm, mis on pikem kui 20 aastat ja mille keskpunkt on 25 aastat.

2. Artikli 9 lõike 4 punktis b osutatud ümberhindamise ajarühmade pikkus:

   a) 0 aastat;

   b) 1/12 aastat;

   c) 2/12 aastat;

   d) 3/12 aastat;

   e) 3/12 aastat;

   f) 3/12 aastat;

   g) 6/12 aastat;

   h) 6/12 aastat;

i) 1 aasta;

j) 1 aasta;

k) 1 aasta;

l) 1 aasta;

m) 1 aasta;

n) 1 aasta;

o) 1 aasta;

p) 1 aasta;

q) 5 aastat;

r) 5 aastat;

s) 10 aastat.

3. Viitetähtaja ajarühmad:

a) ajarühm, mis on pikem kui „üleöö“ ja kuni 12 kuud (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 12 kuud;

b) ajarühm, mis on pikem kui 1 aasta ja kuni 1,5 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 1 aasta ja 90 päeva;

c) ajarühm, mis on pikem kui 1,5 aastat ja kuni 2 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 1 aasta ja 270 päeva;

d) ajarühm, mis on pikem kui 2 aastat ja kuni 3 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 2 aastat ja 180 päeva;

e) ajarühm, mis on pikem kui 3 aastat ja kuni 4 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 3 aastat ja 180 päeva;

f) ajarühm, mis on pikem kui 4 aastat ja kuni 5 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 4 aastat ja 180 päeva;

g) ajarühm, mis on pikem kui 5 aastat ja kuni 6 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 5 aastat ja 180 päeva;

h) ajarühm, mis on pikem kui 6 aastat ja kuni 7 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 6 aastat ja 180 päeva;

i) ajarühm, mis on pikem kui 7 aastat ja kuni 8 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 7 aastat ja 180 päeva;

j) ajarühm, mis on pikem kui 8 aastat ja kuni 9 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 8 aastat ja 180 päeva;

k) ajarühm, mis on pikem kui 9 aastat ja kuni 10 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 9 aastat ja 180 päeva;

l) ajarühm, mis on pikem kui 10 aastat ja kuni 15 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 12 aastat ja 180 päeva;

m) ajarühm, mis on pikem kui 15 aastat ja kuni 20 aastat (kaasa arvatud) ning mille keskpunkt on 17 aastat ja 180 päeva;

n) ajarühm, mis on pikem kui 20 aastat ja mille keskpunkt on 25 aastat.

4. Artikli 19 lõikes 1, artikli 20 lõikes 2, artikli 21 lõikes 1, artikli 22 lõikes 2 ja artikli 23 lõikes 1 osutatud ümberhindamise ajarühmad:

a) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–f, kui netointressitulu ajahorisont on 1 aasta;

b) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–g, kui netointressitulu ajahorisont on 1,5 aastat;

c) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–h, kui netointressitulu ajahorisont on 2 aastat;

d) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–i, kui netointressitulu ajahorisont on 3 aastat;

e) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–j, kui netointressitulu ajahorisont on 4 aastat;

f) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–k, kui netointressitulu ajahorisont on 5 aastat;

g) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–l, kui netointressitulu ajahorisont on 6 aastat;

h) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–m, kui netointressitulu ajahorisont on 7 aastat;

i) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–n, kui netointressitulu ajahorisont on 8 aastat;

j) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–o, kui netointressitulu ajahorisont on 9 aastat;

k) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–p, kui netointressitulu ajahorisont on 10 aastat;

l) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–q, kui netointressitulu ajahorisont on 15 aastat;

m) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–r, kui netointressitulu ajahorisont on 20 aastat;

n) käesoleva lisa punkti 1 rühmad a–s, kui netointressitulu ajahorisont on 25 aastat.

5. Artikli 25 lõigetes 2, 3 ja 4 osutatud stsenaariumid:

a) lähtestsenaarium:

i) kuni 5 aastat artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i, j ja k vastavalt 30,77 %, 1,15 %, 2,31 %, 3,46 %, 3,46 %, 3,46 %, 6,92 %, 6,92 %, 13,85 %, 13,85 % ja 13,85 %;

ii) kuni 4,5 aastat artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i, j ja k vastavalt 46,15 %, 1,00 %, 2,00 %, 2,99 %, 2,99 %, 2,99 %, 5,98 %, 5,98 %, 11,97 %, 11,97 % ja 5,98 %;

iii) kuni 4 aastat artikli 8 lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i ja j vastavalt 61,54 %, 0,80 %, 1,60 %, 2,40 %, 2,40 %, 2,40 %, 4,81 %, 4,81 %, 9,62 % ja 9,62 %;

b) stsenaarium, mille korral lühiajalised intressimäärad langevad:

i) kuni 5 aastat artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i, j ja k vastavalt 10,00 %, 1,50 %, 3,00 %, 4,50 %, 4,50 %, 4,50 %, 9,00 %, 9,00 %, 18,00 %, 18,00 % ja 18,00 %;

ii) kuni 4,5 aastat artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i, j ja k vastavalt 30,00 %, 1,30 %, 2,59 %, 3,89 %, 3,89 %, 3,89 %, 7,78 %, 7,78 %, 15,55 %, 15,55 % ja 7,78 %;

iii) kuni 4 aastat artikli 8 lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i ja j vastavalt 50,00 %, 1,04 %, 2,08 %, 3,12 %, 3,12 %, 3,12 %, 6,25 %, 6,25 %, 12,51 % ja 12,51 %;

c) stsenaarium, mille korral lühiajalised intressimäärad tõusevad:

i) kuni 5 aastat artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis i osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i, j ja k vastavalt 51,54 %, 0,81 %, 1,62 %, 2,42 %, 2,42 %, 2,42 %, 4,85 %, 4,85 %, 9,69 %, 9,69 % ja 9,69 %;

ii) kuni 4,5 aastat artikli 8 lõike 1 punkti a alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i, j ja k vastavalt 62,31 %, 0,70 %, 1,39 %, 2,09 %, 2,09 %, 2,09 %, 4,19 %, 4,19 %, 8,38 %, 8,38 % ja 4,19 %;

iii) kuni 4 aastat artikli 8 lõike 1 punkti b alapunktis ii osutatud tähtajata hoiuste kategooria puhul, mille tulemusel on selle kategooria tähtajata hoiustest jaotatud lisa punkti 1 ajarühmadesse a, b, c, d, e, f, g, h, i ja j vastavalt 73,08 %, 0,56 %, 1,12 %, 1,68 %, 1,68 %, 1,68 %, 3,37 %, 3,37 %, 6,73 % ja 6,73 %;